

Coronanedlukningens konsekvenser

Fald i privatforbrug svarer til 170.000 job

Danskernes forbrug er faldet markant under den nuværende coronanedlukning af landet. Beregninger viser, at faldet i privatforbruget svarer til 170.000 job. Endnu er det heldigvis ikke gået så galt, og det skyldes i høj grad hjælpepakkerne fra Christiansborg, men sandsynligvis også at virksomhederne holder på arbejdskraften.

af Analytiker **Sofie Holme Andersen**

8. april 2020

Analysens hovedkonklusioner

- Faldet i privatforbruget som følge af nedlukningen svarer til op mod 170.000 job, heraf 18.400 selvstændige.
- Medregner man også eksport af de serviceydelser, der finder sted i Danmark, svarer nedlukningen til 180.000 job, heraf 19.000 selvstændige.
- Ledigheden er steget meget mindre, hvilket viser, at regeringens hjælpepakker virker.
- Samtlige brancher med et omsætningsfald på mere end 25 pct. ligger i servicebranchen.

Kontakt

Analytiker

Sofie Holme Andersen

Tlf. 33 55 77 28

Mobil 61 27 54 28

sha@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

Mobil 50 73 71 34

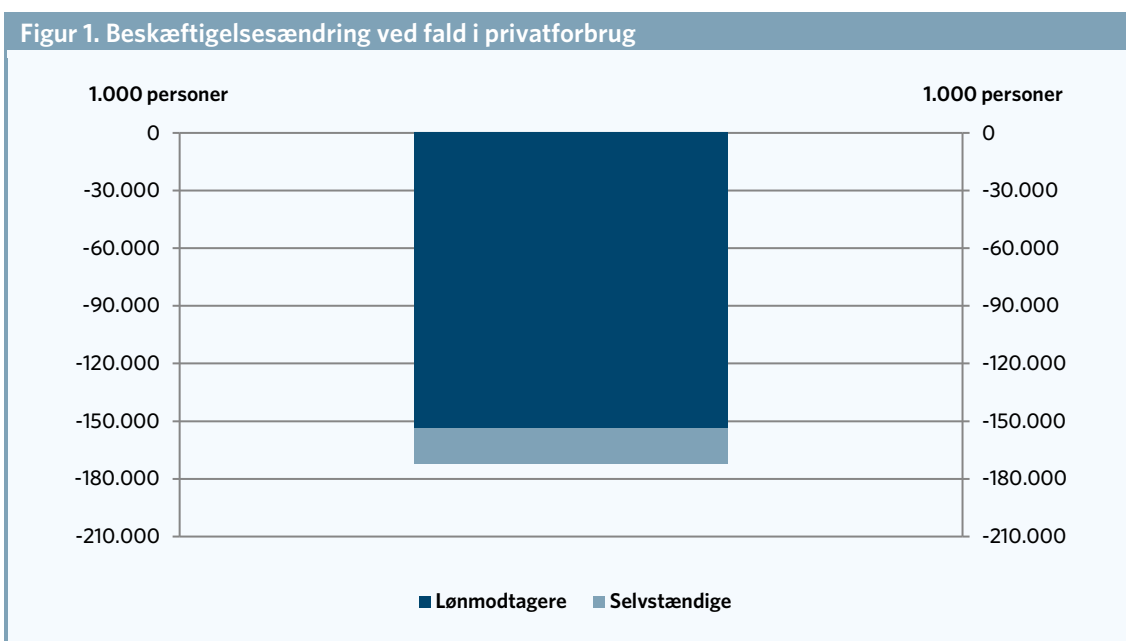
jk@ae.dk

Fald i privatforbruget som følge af coronanedlukning svarer til 170.000 job

Nedlukningen af Danmark som følge af coronaepidemien har ført til et markant fald i det private forbrug. Ifølge forbrugstal fra Danske Bank er privatforbruget ekskl. dagligvarer faldet med omkring 40 pct. i forhold til 2019.¹ Det bemærkes, at kontantforbruget ikke er medtaget i tallene, og kontantforbruget ikke har ændret sig nævneværdigt. Forbrugsfaldet er derfor et overkantsskøn. Overfører man ændringerne for de specifikke forbrugsgrupper til en input-output-beregning, får man et fald i antal beskæftigede på 170.000.

Input-output-beregningen medtager både direkte beskæftigelsesfald, f.eks. som følge af, at frisører og andre ikke må holde åbent, og indirekte beskæftigelsesfald, f.eks. som følge af at lukkede frisører køber mindre shampoo, hvilket rammer engroshandlen og shampooproducenterne, der dermed også får mindsket omsætning. Det skal nævnes, at der også er brancher, der får øget omsætning, som følge af at dagligvarehandlen er oppe med 30 pct. Samlet set svarer faldet i privatforbruget til et produktionsfald pr. måned på ca. 12,6 mia. kr., når der tages højde for både de direkte og indirekte effekter.

Ser man på beskæftigelsesfaldet, er det flest lønmodtagere, der bliver ramt, hvilket ses af figur 1. Det skyldes, at langt størstedelen af beskæftigelsen i Danmark er lønmodtagere. Men da det særligt er erhverv med mange selvstændige, der er blevet ramt af nedlukningen, svarer nedlukningen til 18.400 færre selvstændige beskæftigede. Det svarer til ca. 10 pct. af alle selvstændige, mens det for lønmodtagere svarer til omkring 5 pct.

Anm.: Privatforbrug er inkl. NPISH.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik og Danske Bank.

Stort set hele den danske økonomi er ramt af restriktionerne ved nedlukningen. Ser man på konsekvenserne af det faldende privatforbrug, er det ikke overraskende, at det særligt er servicebrancherne, der er ramt. Kigger man på de ti brancher, der i beregningen bliver hårdest ramt af faldet i privatforbruget, ser det særligt skidt ud for rejsebureauerne. De mister næsten 80 pct. af deres omsætning, hvilket ses af

¹ Bemærk, at det ikke er privatforbrug i nationalregnskabsmæssig forstand, men udelukkende forbrug fra Danske Bank kunders kort og Mobilepay. Dvs. at f.eks. boligforbrug ikke indgår, da det sjældent betales på denne måde.

Tabel 1. Derudover er biblioteker og sport hårdt ramt. Det bemærkelsesværdige ved denne liste er, at hoteller og restauranter ikke ligger så højt, som man ville forvente, samt at luftfart slet ikke er på listen. Det skyldes, at disse brancher ikke kun har omsætning fra privatforbrug, men også fra andre brancher og eksport.

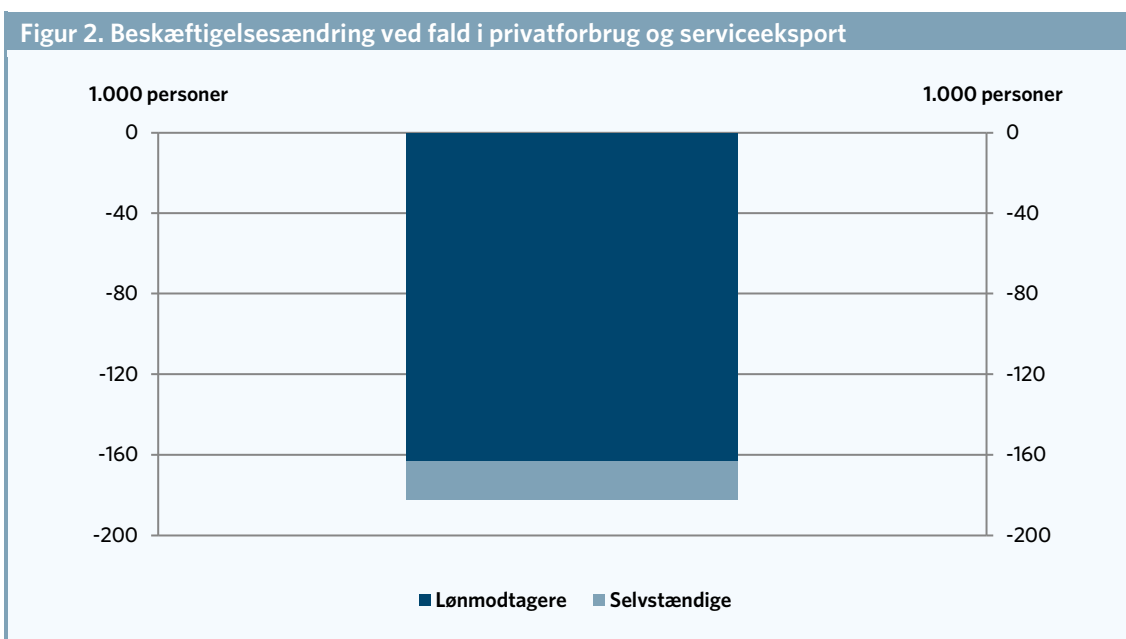
Tabel 1. Omsætningsændring ved fald i privatforbrug

NR-branche	pct.
Rejsebureauer	-79,2
Biblioteker, museer, markedsfølgende	-75,2
Sport, markedsfølgende	-67,4
Sport, ikke- markedsfølgende	-61,9
Restauranter	-57,6
Frisører, vaskerier mv.	-54,7
Forlystelsesparker mv.	-46,6
Hoteller mv.	-45,2
Lokaltog, bus og taxa mv.	-39,9
Voksenundervisn.mv, markedsfølgende	-37,0

Anm: Beregningen er lavet på nationalregnskabs 117-brancher. Privatforbruget er inkl. NPISH.
 Kilde: AE på baggrund af

Men restauranter skal holde lukket, hoteller må ikke holde konferencer eller få nye gæster fra udlandet, og luftfarten med passagerer er stort set også lukket ned. Forsøger man at rense ud for dette ved at fjerne eksport fra udvalgte erhverv, bliver billedet et lidt andet.

Beskæftigelsen falder yderligere, fordi mere omsætning falder væk. Det svarer til et produktionsfald på ca. 14,2 mia. kr. pr. måned. Med disse antagelser forsvinder ca. 180.000 job, hvilket ses af figur 2. Det er fortsat flest lønmodtagerjob, der forsvinder, men også en større andel af de selvstændige rammes.

Anm.: Privatforbrug er inkl. NPISH.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik og Danske Bank.

Ser man nu på de hårdest ramte brancher af dette stød, er der blevet større konsekvenser for de servicebrancher, der har en vis mængde eksport. Det betyder, at luftfart er kommet med på listen med et omsætningstab på ca. 55 pct., hvilket ses af Tabel 2. Også markeds-mæssige biblioteker og museer, rejsebureauer, sport, frisører, restauranter og hoteller har mistet mere end 50 pct. af deres omsætning.

Tabel 2. Omsætningsfald for brancher ved fald i privatforbrug og serviceeksport

NR-brancher	pct.
Rejsebureauer	-80,5
Biblioteker, museer, markeds-mæssig	-75,2
Sport, markeds-mæssig	-70,5
Sport, ikke-markeds-mæssig	-61,9
Restauranter	-60,3
Luftfart	-55,7
Frisører, vaskerier mv.	-55,1
Hoteller mv.	-50,3
Forlystelsesparker mv.	-46,7
Lokaltog, bus og taxa mv.	-40,0

Anm: Beregningen er lavet på nationalregnskabs 117-brancher. Privatforbruget er inkl. NPISH.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik og Danske Bank.

Som sagt leverer servicebrancherne en del af deres produktion til andre brancher i økonomien. Derfor giver ovenstående ikke et fuldt retvisende billede af, hvordan det står til i f.eks. hotelbranchen, der ikke længere kan holde konferencer. Så hvordan ville beskæftigelses- og omsætningsfaldet se ud pr. måned, hvis otte brancher lukkede helt ned? Det drejer sig om luftfart, hoteller mv., restauranter, rejsebureauer, biblioteker og museer, markeds-mæssig, sport, markeds-mæssig, forlystelsesparker mv. samt frisører, vaskerier mv.

Hvis dette var tilfældet, ville omsætning svarende til 17,4 mia. kr. om måneden fordufte, når man regner de indirekte effekter med. Dette ville føre til et beskæftigelsesfald på godt 235.000 personer - heraf 185.000 i de direkte berørte brancher. I virkeligheden er de ikke lukket helt ned. Restauranter sælger stadig takeaway, luftfarten transporterer stadig gods, og i frisører, vaskerier mv. branchen er der nok stadig folk (eller hospitaler), der skal have vasket tøj eller andre tekstiler. Derudover påvirker faldet i privatforbruget, turismen og forbrug i produktionen også andre brancher, men det giver en illustration af, hvor mange der bliver påvirket af en total nedlukning af disse servicebrancher.

Hvorfor ledigheden ikke er steget med 180.000 personer

Men hvis beskæftigelsen burde falde med mindst 180.000 personer som følge af nedlukningen, hvorfor er ledigheden så kun steget med knap 40.000 i forhold til sidste år? Det er der en række grunde til.

For det første er der et håb om, at nedlukningen vil være kortvarig. Hvis privatforbruget og de yderligere indlagte forudsætninger faldt i præcis en måned og derefter hoppede tilbage på niveauet fra før, så ville beskæftigelsen skulle falde med 180.000 i én måned, og derefter komme tilbage på niveau fra før nedlukningen. Da det er omkostningsfuldt at hyre og fyre, venter virksomhederne ofte lidt og ser tiden an.

Det kaldes *labour hoarding* – altså at man ikke fyrer det sekund, man mangler omsætning, men lige ser om det bliver kortvarigt.

For det andet spiller regeringens hjælpepakker en stor rolle, idet de holder hånden under virksomhederne (og dermed lønmodtagerne og de selvstændige) og sørger for, at virksomhederne har mulighed for at holde på medarbejderne. De kan få hjælp til at betale og holde på medarbejderne, selvom de mangler omsætning. Uden disse hjælpepakker kunne det altså have set langt værre ud, end det faktisk gør.

For det tredje stiger ledigheden først, når opsigelsesvarslet udløber. Dvs. hvis mange er blevet afskediget med opsigelsesvarsler, så er det endnu ikke til at se i tallene.

Derudover vil et beskæftigelsesfald sjældent slå ud en til en i en ledighedsstigning. En del beskæftigede, der blevet afskediget, vil i stedet for at melde sig ledige forsvinde ud af arbejdsstyrken. Det gælder f.eks. studerende med deltidsjobs; personer, der begynder at studere, fordi der ikke er job til dem; udenlandsk arbejdskraft, der bliver i hjemlandet, fordi der ikke er job til dem i Danmark; og en række andre grupper.

Regeringens hjælpepakker er nødvendige

Faldet i privatforbruget og de øvrige restriktioner på servicebranchen har medført et produktionsfald på 14,2 mia. kr., hvilket ville medføre afskedigelser af 180.000 beskæftigede uden *labour hoarding* og hjælpepakker. Det viser nødvendigheden af Christiansborgs hjælpepakker, som nu er kommet ud og virke i økonomien.

Det skaber en tro på, at færre vil miste jobbet under nedlukningen, så dansk økonomi hurtigst muligt kan komme op i gear igen, når Danmark åbner op igen.

Metodeboks

Analysen er lavet på Input-Output Tabellen fra Danmarks Statistik for 2016. Efterfølgende er tallene opregnet til 2020-priser og 2020-produktivitet.

Faldet i privatforbruget (inkl. NPISH) på forbrugsgrupper følger faldene fra Danske Banks forbrugsdata til og med 30. marts. Der er desuden lagt et fald i privatforbruget på 100 pct. ind i brancher, der er krævet lukkede, såsom frisører. Ligeledes er stigninger også lagt ind i de relevante forbrugsgrupper.

Derudover er eksport fra brancherne hoteller mv., restauranter, teater, musik og kunst, sport, markedsfølsomme, forlystelsesparker mv., frisører, vaskerier mv. samt rejsebureauer antaget at være faldet med 100 pct., da udlændinge ikke længere kan komme ind i Danmark. Ligeledes er 60 pct. af eksporten af luftfart antaget væk, da passagertransport er ca. 60 pct. af luftfartens eksport.

Der er ikke medtaget effekter fra eventuelle ændringer i investeringer, offentligt forbrug eller øvrig eksport.